

Száz esztendeje indult el az első gőzhajó Bécsből Pest felé

Amikor a gőzgép és a pénzhamisítás rokonok voltak
A pécsi „Columbus” kalandos viziútja Pesttől Óbudáig

(A Magyarország tudósítójától.) Tegnap volt száz esztendeje, hogy a gőzhajózás megindult a Dunán. Annakidején a nagyjelentőségű esemény nem rivolt ki osztatlan tetszést, az újságok csak egész röviden írtak róla. A közönséget igen sokáig és nehezen lehetett csak meggyőzni arról, hogy ez az új találmány nem veszélyes. Már 1816-ban Bernhardt Antal, egy pécsi polgár tervekét készítette és

Bécsben gőzhajót épített, amely
»ár ellen is képes haladni,

1817 március 21-én volt az első próbaútja. Utolsó hírünk Bernhard hajójáról. 1821 júniusából származik. Pestről Óbudára akart eljutni. Aztán elveszítjük nyomát. Nem sokkal később legenda keletkezett Boor Péter báró körül, aki egy dunahajózási társaságot akart alapítani. Ez a hír nem volt igaz, mégis kulturális történelmi érdekességű, hogy

akkoriban a gőzgép és az érepénzhamisítás rokonok voltak: a titokzatos fekete mágiahoz tartoztak.

Utána évekre elaludtak a tervek. Lovak vontatták a hajókat továbbra is és

Budapesttől Bécsig 20–25 napig tartott az utazás.

Ilyen útnál két összekötött közepes hajóhoz kilenc hajósemerre, két fuvarosra, akik elől lovagoltak és a jó utat keresték, 38 lóra és 38 hajcsárra volt szükség. A Közép-Dunán és a Száván emberek is vontattak. Mint kuriózum említésreméltó, hogy annakidején

II. József császár Magyarországon bevezette, mint büntetést, a hajóvonta-

tást.

— 1828-ban gyökeresen megváltozott a helyzet. Két angol úr: John Andrews és Joseph Prichard Bécsbe érkezett, hogy gőzhajózási vállalatot alapítsanak. Megnyerték maguknak Johann Baptiste Puthon bárót, Ausztria egyik vezető nagyiparosát, akinek sok érzelme volt a technika új vívmánya iránt. 1829 március 13-án megvolt az alakuló nagygyűlésük, amelyen a születési és pénzarisztokrácia legmarkánsabb figurái megjelentek. Andrews átvette a hajók építésének vezetését, Prichard a kivitelezésre ügyelt fel. Az első hajó fáját Gulensteinből rendelték, a szükséges ácsokat Velencéből hozatták. A gépet Birminghamban építették és 60 lóerejű volt.

1830. augusztusában bocsátották először vízre a hajót.

48 méter hosszú volt, 6,2 méter széles és a járata 1,1 méter mély volt. Szeptember 3-án az újságok a startot hirdették és 4-én valóban elindult a gőzhajó Pozsonyont Pestre.

14 és ¼ óra volt a menetideje.

Semmi különös finnepség nem kísérte a nagyjelentőségű kísérletet. Szkeptikusan fogadták az emberek.

Visszafelé 48 óra és 40 perc telt el Bécsig, mert erőtlen ellenszél volt. 1830 szeptember 17-én privilégiumot kapott a társaság 15 esztendőre az osztrák és magyar korona országaitól. Később nevezték el a hajót I. Ferenc császárról, ami a rendőrségnek nagy feltörést okozott: »Vajjon őfelsége hozzájárul-e engedélyével, hogy egy gőzhajót szentséges nevével nevezzenek el.